

Ringerike kommune

BRYGGEVEILEDER RINGERIKE KOMMUNE

– Storelva og Randselva i Hønefoss

Miljø- og arealforvaltning,
Ringerike kommune
Vedtatt 12.05.15

Ringerike kommune

Innhold

Bakgrunn	3
Mål.....	4
Behov og status	4
Soner og bryggetyper	5
Prinsipper	8
Innspill til kommuneplanens arealdel	9
Bidragstyttere	10
Vedlegg.....	10

Ringerike kommune

Bakgrunn

Storelva har i historisk tid både vært trafikkert av dampdrevne båter og av båter som har vært trukket manuelt opp elva. I 1837 ble DS Kong Ring sjø satt nedenfor Hønefossen. Planen var at båten skulle frakte varer fra Hønefoss til Lier via Storelva og Tyrifjorden. Seinere var motordrevne båter brukt. Randselva er ei god fiskeelv.

Det kommer stadig henvendelser til enhet for miljø - og arealforvaltning fra privatpersoner med ønske om å bygge brygger. Dette gjelder både enkelte private brygger, ønsker om å bygge større private bryggeanlegg og eksempelvis bryggeanløp for Dronning Tyra. Det kommer flest henvendelser om enkle brygger.

I prosjektet "vannkanter og bynære friluftsområder - tilrettelegging for friluftsliv" er hovedmålet å øke bruken av elver og innsjøer i kommunen. Det er konkludert med at det er behov for en bryggeveileder som kan bidra til å unngå skjemmende og farlige tiltak, og dermed bidra til at eventuelle tiltak blir gode. En veileder vil også sikre en mer rettferdig og konsekvent vurdering av henvendelser angående bygging av nye brygger. For å øke forståelsen for hvorfor brygger tillates i noen områder og ikke i andre, er det viktig å ha et godt dokument å legge til grunn for avgjørelsene, utarbeida i samarbeid med kunnskapsrike personer fra ulike interessegrupper.

Foreløpig vil bryggeveilederen omhandle elvene i Hønefoss, altså Storelva mellom sørsiden av Eikli og Glatved brygge, og Randselva fra Glatved brygge og opp til Hovsenga (se kart). Etter erfaring og evaluering tas det sikte på å videreutvikle veilederen og å utvide området veilederen omfatter. Målet er at det skal foreligge veiledning for alle kommunens vassdrag.

Bryggeveilederen skal innarbeides i ny kommuneplan i forbindelse med pågående revisjon av gjeldende plan. Nøyaktig hvordan dette skal gjøres er foreløpig usikkert.

Mål

- Fremme gode byggetiltak i den hensikt å øke allmennhetens bruk av elvene.
- Hindre uønska privatisering av vannkantene.
- Unngå skjemmende og farlige brygger.
- Sikre rettferdig og konsekvent vurdering av søknader og oppnå forståelse for tilbakemeldinger fra kommunen.

Behov og status

Kommunen har fått flere henvendelser fra privatpersoner angående bygging av brygger i Storelva. Stort sett har henvendelsene dreid seg om følgende:

- Enkle brygger i tilknytning til private boliger.
- Forespørsel om å få ha båt liggende på land på kommunal grunn.
- Klage på badebrygger og andre brygger det ikke har vært søkt om.

Veilederen omfatter Randselva og Storelva der de renner gjennom Hønefoss sentrum. Midt i sentrum, ved Glatved, møtes Randselva og Begna renner videre som Storelva. Ved Glatved ligger Glatved brygge. Dette er et større bryggeanlegg hvor det holdes arrangementer og oppfordres til allmenn bruk. Utover dette er det noen få enkle private brygger i Randselva og Storelva. På Benterud er det en kommunal båtutsettingsplass. Elvebredden langs Randselva og Storelva er flere steder svært bratt, og det er gjort undersøkelser som viser at elvebredden er i bevegelse. Dette innebærer sig og ras. Elva graver seg ut i yttersvingene, og har også sterkest strøm her. Noen steder er det langgrunt, og det vil kunne kreves store konstruksjoner eller inngrep for å kunne benytte brygger ved varierende vannstand. Stabilitetsvurdering faresone Støaveien - befaringsrapport Storelva og Randselva er vedlagt.

Gjeldende bestemmelser om brygger i Storelva og Randselva

Under følger utdrag fra bestemmelser i kommuneplan for Ringerike kommune, vedtatt 30.08.07, som omhandler brygger og andre tiltak i strandsonen.

§ 1.6 Friområder

Det tillates kun bygge- og anleggstiltak i friområder som bygger opp under formålet. Søknad om tiltak ved elvekanten, som for eksempel brygger, må vurderes i samråd med statlige myndigheter og organisasjoner som er berørt.

§ 5. OMRÅDER LANGS VANN OG VASSDRAG

I områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområder, er det i en sone på 100 m fra vassdrag, målt i horisontalplanet ved gjennomsnittlig flomvannstand, forbudt å iverksette nye bygge- og anleggstiltak i henhold til pbl. §§ 81(*Driftsbygninger i landbruket*), 85(*Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg*), 86a(*Mindre tiltak på bebygde eiendom*) og 93(*Tiltak som krever søknad og tillatelse, herunder planering, masseuttak og driftsveier knyttet til landbruk.*) (jfr. pbl. § 20-4, 2.ledd, bokstav f). Viser for øvrig til § 2.1.

I byggeområder innenfor 100 m belte tillates ikke utbygging etter overnevnte paragrafer, med mindre de inngår i reguleringsplan jfr. PBL §20-4, 2. ledd bokstav a.

Oppføring av ny bebyggelse tillates ikke. Det tillates heller ikke fradeling til slike formål. Forbudet gjelder også bygge- og anleggstiltak.

Forbudet gjelder ikke drift og vedlikehold på offentlig veg- og ledningsnett, samt mindre trafiksikkerhetstiltak.

Plan- og bygningsloven er endra siden gjeldende kommuneplan ble vedtatt. Vedtak fattes nå etter andre paragrafer, men kommuneplanen er gjeldende inntil en ny er vedtatt.

Soner og bryggetyper

I veilederen er elvene delt opp i soner på bakgrunn av ulike kriterier (se under). Mulighetene for å bygge og kravene til brygger varierer i de ulike sonene. Se kart under for inndeling av sonene. Det skilles mellom ulike bryggetyper og bruk.

Soner

Randselva og Storelva er delt opp i tre soner etter hvor egna området er for brygger.

Følgende kriterier er brukt for å avgrense sonene:

- Strømningsforhold
- Dybde og grunnforhold
- Tilgjengelighet fra sentrum
- Muligheter for parkering og tilrettelegging på land
- Grad av terrenginngrep

Sone 1 (rød farge)

Det tillates ikke brygger om det ikke er vesentlige grunner til at brygge skal bygges. Brygges tillates ikke grunnet vanskelige strømnings- eller grunnforhold eller utilgjengelighet.

Sone 2 (svart farge)

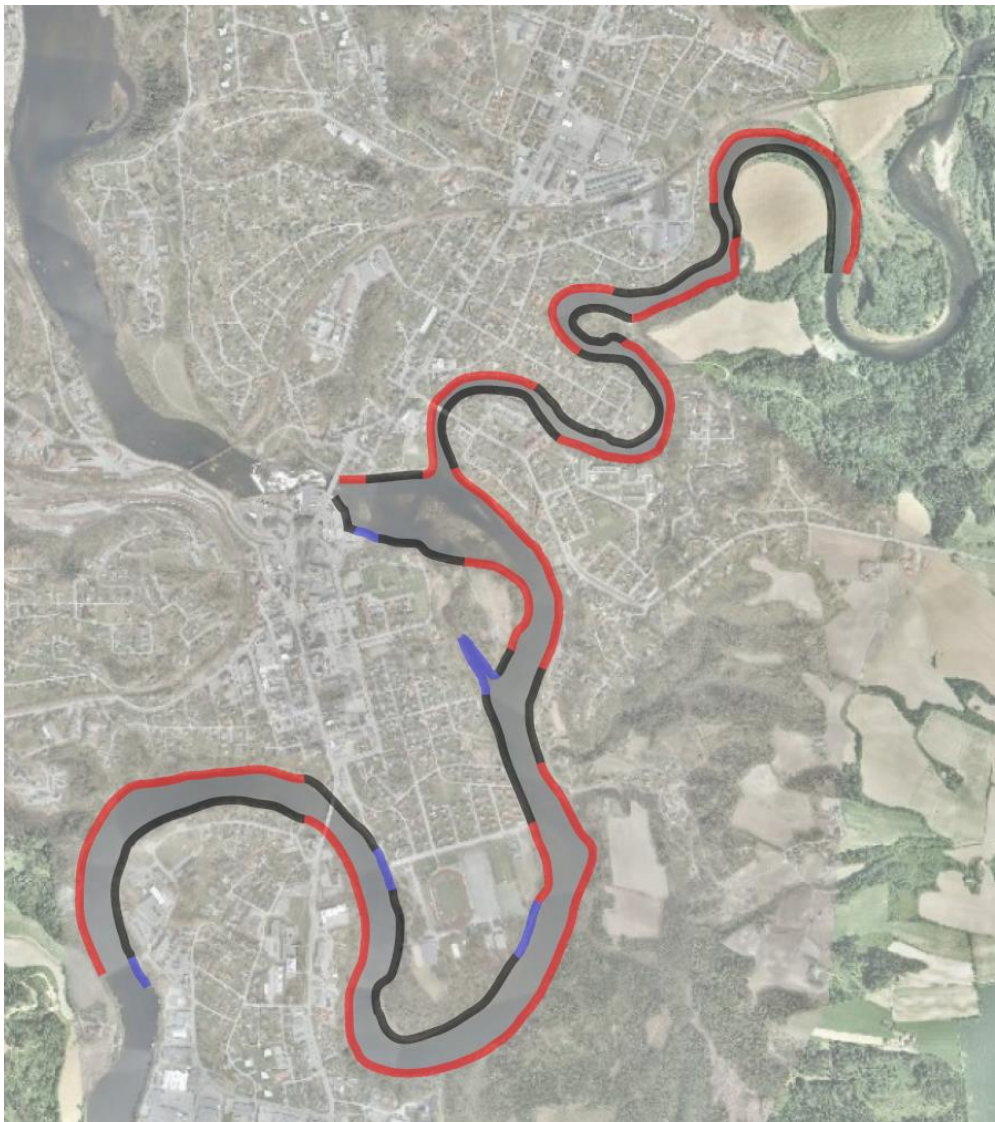
Det tillates båtutsettingsplass og enkle sommer- og helårsbrygger. Strømning i elva må ikke være for sterk da båter må kunne ligge langs brygger uten å bli ødelagt eller slite seg. Det må også være dypt nok til å kunne legge til ved brygga ved lav vannstand.

Søknadskrav: byggesøknad for brygger opp til 1,8 m x 4 m, deretter reguleringsplan.

Sone 3 (blå farge)

Det tillates småbåtanlegg og spesialbrygger om det vedtas reguleringsplan. I tilknytning til disse kan det tillates tilhørende konstruksjoner på land, som plattinger, sittegrupper, toaletter, søppeldunker og grillplasser.

Søknadskrav: reguleringsplan.

Kart som viser hvordan Randselva og Storelva er inndelt i soner. Se forklaringer over. Kart i større målestokk er vedlagt.

Bryggetyper

Enkel sommerbrygge

Leider fører ut til en flytebrygge som kan være festa i påler eller lignende. Brygga er inntil 4 meter lang og inntil 1,8 meter bred, og ligger der det er dypt nok. Båter skal i alle tilfeller ligge i elvas strømmetning.

Det stilles ikke krav til at en sommerbrygge skal tåle vårflo. Derfor skal den tas opp om vinteren. Det må være en plan for hvor brygga skal vinterlagres.

Enkel helårsbrygge

Leider fører ut til en flytebrygge som kan være festa i påler eller lignende. Brygga er inntil 4 meter lang og inntil 1,8 meter bred, og ligger der det er dypt nok. En helårsbrygge kan ligge ute hele året, også i flomperioder, og må bygges i en kvalitet som tåler dette.

Eksempel på utforming enkel helårsbrygge eller sommerbrygge på påler (Illustrasjon: Erik Karlsen (Stiftelsen Glatved brygge))

Småbåtanlegg/gjestebrygge

Et småbåtanlegg eller en gjestebrygge tilbyr båtplasser for flere båteiere. Et slikt anlegg ser man for seg at kan ha plass til opp til 20 båter.

Eksempel på utforming utliggere i småbåtanlegg og gjestebrygge

ca. 2,5 meters mellomrom. Om forholdene tilsier det kan det ligge to slike brygger utafra hverandre eller en eller flere brygger ut fra land, for å doble antallet båtplasser. Småbåtanlegg kan ligge ute hele året, også i flomperioder, og må bygges i en kvalitet som tåler dette.

Leider fører fra land og ut til en flytebrygge som kan være festa i påler på samme måte som ved enkel brygge. Brygga kan være inntil 15 meter lang og ligger langs land der det er dypt nok, ellers vinkelrett ut fra land. Til flytebrygga er det festa utliggere med

Spesialbrygge

En spesialbrygge er spesielt utforma for personer med nedsatt funksjonsevne (universelt utforma) og er ment for bruk av offentligheten. Dette kan for eksempel være badebrygger, båtutsettingsbrygger og fiskebrygger i tillegg til båtbrygger. Tilhørende fasiliteter bør vurderes.

Ytelseskrav spesialbrygger:

- Det kan være fiskebrygger, badebrygger og båtbygger med ramper eller personlift slik at rullestolbrukere kan komme ned i og opp av vannet eller båt, kano eller kajakk.
- Bryggene kan være hengende eller flytende og ha landgang.
- Det bør være utformet for helårs bruk.
- Bryggene krever større plass på land og på vann.
- Bryggene må tåle tyngre mindre kjøretøy/motoriserte rullestoler.
- Universell utforming (jf. ytelseskrav til bredder, stigningsforhold, svingradius, taktil utforming, belysning, kontrastmerking, rekkverk, kantlister, opplysningskilt m.m.)

(Utdrag fra Buskerud fylkeskommunes Plan for universell utforming – (Buskerud mot 2025))

En spesialbrygge kan ligge ute hele året, også i flomperioder, og må bygges i en kvalitet som tåler dette.

Prinsipper

Følgende prinsipper må oppfylles før bygging av brygger tillates:

1. Fri og trygg ferdsel på land og i vann

Utforming av brygge skal være på en slik måte at den ikke medfører fare. Dette innebærer blant annet at bryggene ikke skal stikke ut fra land på en slik måte at den blir vanskelig å forsere.

2. Privatisering skal unngås

Fellesanlegg skal invitere alle til bruk. Offentlige søppelkasser, offentlige skilt og typiske parkmøbler (gjerne gjenkjennelig fra andre offentlige rom i byen) bidrar til en følelse av at anlegget er offentlig. Gjerder, skilt og private utemøbler bidrar derimot til en følelse av at anlegget er privat.

Privatisering skal unngås

3. God utforming

Det skal brukes pene, solide, miljøvennlige og hele materialer for å sikre god universell, praktisk og estetisk utforming. Tegninger av brygga må leveres sammen med byggesøknad. Flyteelementer skal være usynlige, gjerne skjult av tre. Offentlige brygger skal være universelt utforma (se definisjon spesialbrygge).

Det er ikke ønskelig med synlige flyteelementer og brygger som går langt ut i elva

4. God kvalitet for sikkerhet

Materialene må være i en slik stand at de tåler normal bruk. Det vil si båter som legges til, bruk av brygga som bade- og fiskebrygge og normale strømningsforhold og vannstander. Brygga må forankres på en slik måte at det er liten risiko for at den kan slites løs av strømmen.

5. Skal ikke gi konsekvenser for strømningsforhold

En brygge skal ikke endre strømningsforhold eller påvirke naturforhold.

6. Skal ikke være i veien for båtled.

Der det er merka båtled skal brygger ikke være til hinder for ferdsel. Det er et mål at bøyer skal unngås. Tradisjonelle oransje bøyer virker ofte skjemmende, og dersom de plasseres langt fra land vil de lett kunne hindre ferdselen.

7. Unngå unødvendige inngrep

Det skal ikke gjøres inngrep i allerede inngrepsfrie områder uten at det søkes spesielt om det. På lik linje må det søkes om tillatelse til mudring. Dette skal det opplyses om i vedtak om tillatelse til å bygge brygger.

8. Heller en stor enn mange små

Kommunen ønsker heller å ha færre større anlegg enn mange små. Et stort anlegg kan bestå av flere brygger. Altså vil vi i størst mulig grad etterspørre at flere går sammen om felles anlegg, enn at alle anlegger hver sin brygge. Dette er for å få færrest mulig potensiale konflikter med båttrafikken på elva.

9. Eier av brygga bærer ansvaret for vedlikehold og avhending av brygge

Eier av bygget brygge bærer ansvaret for løpende vedlikehold av brygga, slik at den til enhver tid oppfyller krav om sikkerhet og god utforming/estetikk. Dersom brygga ikke lenger skal brukes har eier ansvaret for at den avhendes på en god måte.

Innspill til kommuneplanens arealdel

Det skal legges inn eget arealformål for områdene som omfattes av soner hvor brygger tillates. Formålet som foreslås brukt er etter pbl § 11-7 nr. 6 «Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsoner», med underformål natur- og friluftsområder. Til dette formålet kan det gis bestemmelser etter pbl § 11-11, som blant annet åpner for bestemmelser om at spredt bebyggelse kan tillates gjennom behandling av enkeltvise søknader når formål, omfang og lokalisering er angitt.

Ringerike kommune

Følgende bestemmelse foreslås tilknyttet formålet:

«Brygger tillates bygd etter godkjent byggesøknad eller reguleringsplan. For brygger med mer enn to båtplasser eller flate større enn 1,8 m x 4 m kreves det reguleringsplan. I behandlingen av byggesøknaden eller i reguleringsplanprosessen skal prinsippene og retningslinjene i bryggeveilederen følges, herunder soneinndelingene for ulike bryggetyper.»

Bidragstere

Bidragstere utenfra kommunen har vært Ragnar Braata og Harald Gårdvik, skipperer på Dronning Tyra, som har god lokalkunnskap om elvene i Hønefoss. Stiftelsen Glatved brygge har bidratt med kunnskap om bruk av elva og bryggeutforming.

Vedlegg

1. Detaljkart soner Eikli – Petersøya
2. Detaljkart soner Petersøya - Hovsenga
3. Stabilitetsvurdering faresone Støveien - befaring rapport Storelva og Randselva, NGI, datert 26.11.09